

Olje- og energidepartementet
postmottak@oed.dep.no

Stavanger, 28.09.2019

Høringsuttalelse til Nasjonal ramme for vindkraft på land

En vil i høringssvaret til Nasjonal Ramme vise til kommende og eksisterende inngrep er for å illustrere ødeleggelsene som den nasjonale rammen vil påføre fylket, de som benytter seg av bratt friluftsliv og de som verdsetter urørt natur.

Fjellsport i Norge har vokst til å bli en av de mest populære fritidssysler i flere lag av befolkningen. Norges Klatreforbund er nå blant de største mellomstore særforbundene, og opplever en stadig vekst.

I Rogaland fins et av tyngdepunktene innenfor norsk fjellsport. Klatreklubben Bratte Rogalands Venner ble offisielt startet 17.mars 1980 av fire ildsjeler på Dickens i Stavanger. Klubben har siden den gang vokst fra å være en eksklusiv samling av klatreinteresserte, til å bli en stor organisasjon med over 1000 betalende medlemmer. Klubben drives på frivillig basis og har ingen ansatte, bare frivillige som jobber dugnad. Klubben fokuserer på barn og unge, men samholdet dyrkes i alle aldersgrupper. Det arrangeres store konkurranser på dugnad, og i 2015 ble det avholdt Verdenscup i klatring i Sørmarka Arena. Dette satt i underkant av 200 frivillige i sving for å få til.

Klatringen i området finner man frem til via nettsidene <https://brv.no> og <https://buldreinfo.com>, eller ved hjelp av klatreføreren for Rogaland, <https://brattelinjer.no>. I tillegg kan en finne beskrivelser fra tradisjonell klatring på <https://brv.no>.

Alle nettsidene er utviklet av lokale ildsjeler med kompetanse, og er blitt delt til andre klubber i landet - kostnadsfritt. Sidene gjør det enkelt for tilreisende å orientere seg, og er hyppig brukt. Som klatredestinasjon er Rogaland unikt. Vi har en enorm konsentrasjon av klatreruter og over 2500 etablerte buldreproblemer, noe som innebærer tusenvis av timer nedlagt arbeid. Vi har i skrivende stund 1427 etablerte sportsklatreruter og mange hundre fjellklatreruter. Alle er utviklet på dugnad og alle er fritt tilgjengelige for lokale og besøkende klatrere. På toppen av dette kommer alpin klatring og storveggsklatring som også tiltrekker seg internasjonalt besøk, f. eks. Kjerag.

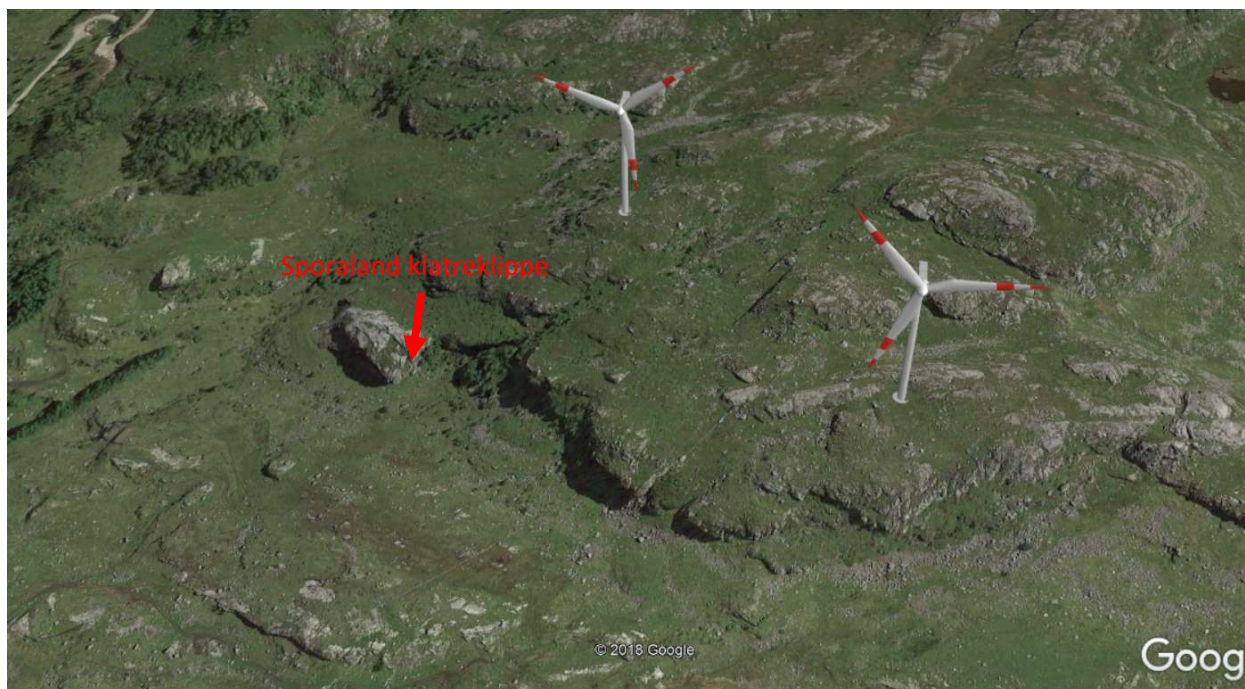
Grunnen til at tilreisende velger å Rogaland som destinasjon er totalopplevelsen. Den ville naturen i kombinasjon med klatring i verdensklasse. De reiser ikke her for det stabile været eller for varmen, men for opplevelsen. Dette står nå i fare for å forsvinne.

For klatrere er sporløs ferdsel og kontakt med naturen viktige og grunnleggende aspekter. Dette sammen med bevegelsesglede og mestring av risiko skaper livslange bånd. Mange anser klatring som en livsstil, mer enn en sport. Klatring skiller seg fra andre idretter og fra tradisjonelt friluftsliv ved å ha et sterkt element av risikovurdering og mentale utfordringer, som også inngår i viktige folkehelse-aspekt. Forkjærligheten for naturen står sterkt, og mulighetene til å koble av i nærmiljøet etter en hektisk arbeidsdag er unikt for området. Dette vil i stor grad forvitte etter hvert som kjente områder blir nedlagt til fordel for kraftindustrien. Opplevelsen forringes sterkt, og et viktig stressutløp fjernes fra befolkningen.

I tillegg ligger fjellsporten til grunn for en viktig nisje innenfor det norske redningsapparatet, nemlig de frivillige alpine redningsgruppene. I Rogaland fins en av landets mest erfarne og kompetente alpine redningsgrupper, og dette miljøet er også avhengig av at de klatreområdene vi har blir bevart. Det er grunn til å framheve at de alpine redningsgruppene gjør en innsats som ingen andre fagmiljø i det norske redningsapparatet kan gjøre – verken frivillige eller profesjonelle – ved å delta på redningsaksjoner for å hente ut vanlige fotturister, basehoppere og utenlandske gjester, samt at de også deltar på uthentinger av omkomne mennesker som ligger vanskelig tilgjengelig (grunnet selvmord). For dette miljøet er det viktig å framheve at vertikalt fjell må ses på som en ikke-fornybar ressurs. Både fjellsportmiljøet og det norske redningsapparatet trenger disse by-nære klatreområdene for å opprettholde treningsmulighetene og beredskapen.

Det er særlig grunn til å framheve Sandnes kommunes betydning for klatresporten både lokalt og nasjonalt. Det fins neppe noen annen kommune i Norge som har større tetthet av klatreklipper og buldreområder, og denne posisjonen er unik. Befolkningen på Nord-Jæren har tilgang til flere titall klatrefelt som ligger der som fritt tilgjengelige idrettsanlegg, og samtlige er utviklet på dugnad uten at det kostet det offentlige en krone. Dette har verdi, både for folkehelsen og for Sandnes kommune som på denne måten øker sin attraktivitet og faktisk opplever tilreisende gjester.

Det planlagte Vardafjell vindkraftverk berører klatresporten sterkt negativt. Illustrasjonen under viser plasseringen av T6 på Vardafjell vindkraftverk. Her har 7 parter blitt inkludert i høringen, men ikke klatremiljøet til tross for at det er et hyppig brukt klatrefelt rett nedenfor. Klippen er rundt 15 meter høy og har 18 klatreruter som er etablert av lokale ildsjeler. Dette skjedde på 90-tallet. Ruter får navn og har gjerne et særpreg som gjenspeiler førstebestiger. Flere av klatrerutene har opphavsmenn som ikke lenger lever, og gjennom deres arbeid og ikke minste navnssetting på rutene får hele dette stedet kulturhistorisk verdi. Med en kildestøy på 105 dB 200 meter ifra feltet, er kvalitetene her å anse som ødelagt i hele konsesjonens periode. Vi som klubb ble som nevnt, aldri varslet.

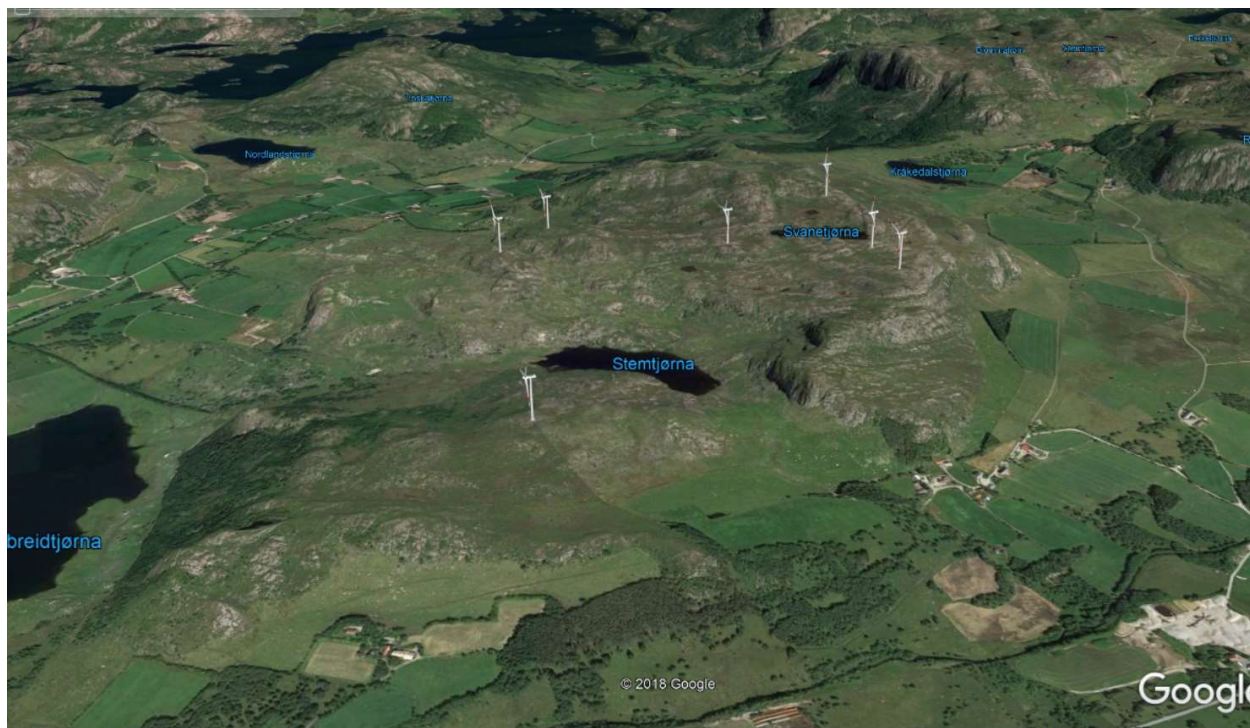

Figur 1 Sporaland vs Vardafjell vindkraftverk

I samme vindkraftverk finner vi også klatrefeltet Store Hetland. Dette ligger i et hittil urørt område hvor en kunne være mutters alene med de utfordringene fjellet byr på, og likevel innen kort avstand fra «sivilisasjonen» i Sandnes og resten av Nord-Jæren. Nå:

Figur 2 Store Hetland vs Vardafjell vindkraftverk

Figur 3 Oversikt Vardafjell vindkraftverk. Merk bebyggelsen rundt

I tillegg til å direkte berøre to klatrefelt, er Vardafjell vindkraftverk synlig og hørbart fra flere andre klipper i nærheten: Nordland, Nova, Svarissveggen og Jobu.

Dette er to eksempler. NVE har per dags dato gitt flere konsesjoner, blant annet til Sandnes Vindkraftverk og til Gilja som vil påvirke BRV som klubb og Rogaland som klatredestinasjon. Husk, vi snakker her kun om klatring. *Som turdestinasjon og for reiseliv er det et nådestøt.*

Bratte Rogalands Venner er samstemte i sine krav om at fremtidige konsesjoner i Rogaland må forkastes, og at konsesjoner som allerede er gitt, men ikke bygget ut er nødt til å behandles på nytt. Dette for å ivareta alle parters interesse og for å bevare flora og fauna i Rogaland. Det er også åpnet for at sørsiden av Øvstabødalen og Hunnedalen kan bli aktuelt for vindkraftutbygging, og dette vil berøre etablerte klatreområder og friluftsområder som sådan sterkt negativt. Det er også grunn til å minne om at området ved Stora Myrvatnet har noen av de eldste sporene etter mennesker i Norge og er regnet som et særegent og spesielt naturskjønt område med stort potensial for fjellsport og tradisjonelt friluftsliv. I tillegg til å være uberørt natur, som er en verdi i seg selv.

Vi viser ellers til høringssvaret til FNF Rogaland samt Norges Klatreforbund sin høringsuttalelse, som vi støtter opp om.

Bratte Rogalands Venner